

La pobresa energètica i els béns comuns

En els últims anys es fa servir el terme «pobresa energètica» per designar les persones i famílies que no disposen de recursos per fer front a les factures —que no paren de pujar— de l'aigua que necessiten per beure i rentar-se, de l'electricitat per il·luminar la casa o del gas que precisen per cuinar i escalfar-se. Amb la crisi, aquest col·lectiu ha augmentat fins arribar a l'11 % de la població catalana, unes 300.000 famílies que han de viure en situacions inhumanes mentre les companyies subministradores tenen uns beneficis milionaris (7.639 milions d'euros les cinc principals companyies elèctriques en els tres primers trimestres del 2015).

Estem parlant del dret als subministraments bàsics per a la subsistència. Sí, per poder viure, ja que, a més de condicionar la qualitat de vida, es calcula que poden morir cada hivern a l'Estat espanyol, per l'agreujament de les malalties prèvies que ocasiona la pobresa energètica, cap a 7.000 persones. Cal tenir en compte que alguns dels col·lectius més afectats són molt vulnerables, com els infants o les persones grans.

La informació dels professionals dels serveis socials confirma l'augment d'aquestes situacions dramàtiques també a les nostres comarques, ja que des del món local han hagut de fer-hi front amb diferents mesures. Per exemple, una comarca petita com el Pla de l'Estany l'any 2014 va ajudar a pagar factures de l'energia a 274 famílies, i la Garrotxa va dedicar a aquest concepte el 30 % de les ajudes d'urgència. També han negociat amb les companyies subministradores, han donat informació a les famílies afectades sobre l'estalvi energètic i sobre els drets i deures que els corresponen com a consumidors, i a Girona es va crear la Taula municipal participativa sobre la pobresa energètica. En l'àmbit estatal s'ofereix un *bonus* social només per a determinats col·

L'opinió d'un Premi Nobel

«Les causes de la desocupació de llarga durada tenen clarament a veure amb successos macroeconòmics i errors de la gestió política que es troben fora del control dels desocupats, però, tot i així, això no impedeix que les víctimes carreguin amb el seu estigma».

Paul Krugman, Premi Nobel d'economia.

lectius (pensionistes, llars amb tots els membres a l'atur, famílies nombroses o habitatges amb potència inferior a tres quilowatts). La Generalitat també ha adoptat diverses mesures legals i econòmiques per pal·liar la situació i ha negociat amb les companyies subministradores. Amb aquests pedaços tot just s'ha aconseguit reduir les situacions més extremes, però no s'ha eliminat la situació que les genera.

Són moltes les reflexions i debats que es fan davant d'aquestes situacions que atempten contra els Drets Humans. Resulten especialment interessants les dels moviments que parteixen dels «béns comuns», com el Moviment per l'aigua, a Itàlia, que ha aconseguit guanyar alguns referèndums per evitar la privatització del servei públic o contra els impostos al servei de l'aigua. La lògica dels béns comuns considera que a partir de la modernitat i del desenvolupament capitalista es va iniciar un procés de privatització i mercantilització —el «saqueig dels béns comuns», que encara continua— que ha sostret el que era de tots en benefici d'uns quants. Considerem que els beneficis que la naturalesa ens ha donat a tots, i no només als que els poden pagar, han de ser restituïts a la ciutadania per fer-los servir per satisfer les necessitats bàsiques de tothom.